

Kuntalaiset, kuntapäätäjät ja suoran demokratian tavat

Liitediat 19.11.2020 ajankohtaisuutiseen.

Tulokset esitelty Kuntademokratiaverkoston webinaarissa 19.11.2020.

Marianne Pekola-Sjöblom, tutkimuspäällikkö, Kuntaliitto & Siv Sandberg, tutkija, Åbo Akademi

Kuntalaistutkimus 2020:

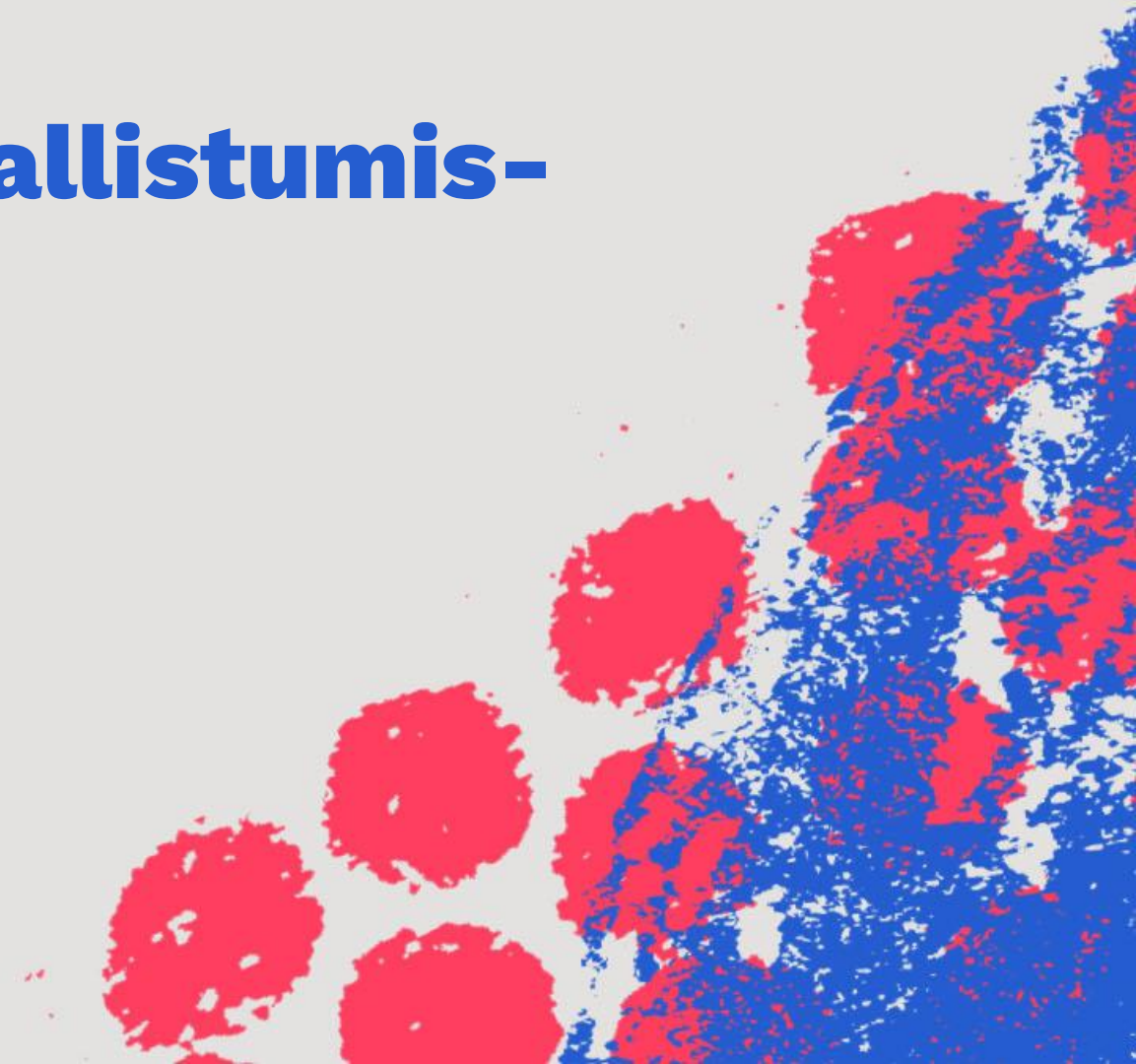
Kuntalaiset ja suorat osallistumis- ja vaikuttamistavat

19.11.2020

Marianne Pekola-Sjöblom, tutkimuspäällikkö, @M_PekolaSjoblom

Kuntalaiskyselyn kohderyhmänä yhteensä 30 500 täysi-ikäistä kuntalaista 43 tutkimuskunnassa. Kysely toteutettiin touko-kesäkuussa 2020. Kyselyyn vastasi yhteensä 10 812 kuntalaista (35,4%).

Lisätietoja: www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2020

**Edustuksellisella demokratiolla
on yhä edelleen kantavuutta**

Kuntavaaleissa äänestämisen

72 %

**Eli lähes kolme neljästä
kuntalaisesta* pitää
kuntavaaleissa äänestämistä
tärkeimpänä keinona
vaikuttaa kuntansa asioihin.**

**...mutta...
Kuntalaiset haluavat osallistua
ja vaikuttaa myös vaalien välillä.**

Kuntalaistutkimus 2020:

Eniten käytettyjä suoria osallistumis- ja vaikuttamistapoja/-kanavia (kysymyspatteristossa yht. 18 kanavaa)

1. Lähialueen kehittämiseen osallistuminen esim. roskia keräämällä, järjestämällä tavaranlainausta, tarjoamalla naapuriapua, kimpakyytipalveluja tms. **(41 %)**
2. Jonkin yhdistyksen tai järjestön toimintaan osallistuminen **(40 %)**
3. Kunnan asiakas- tai käyttäjäkyselyyn vastaaminen **(39 %)**
4. Talkootyöhön osallistuminen lähiympäristön hyväksi **(36 %)**
5. Päiväkodin, koulun tms. vanhempainiltaan osallistuminen **(32 %)**
6. Yhteydenotot kunnan viranhaltijaan **(29 %)**
- ....
10. Yhteydenotot kunnan luottamushenkilöön **(20 %)**

Kuntalaistutkimus 2020:

Suorien osallistumis- ja vaikuttamistapojen käyttö 2020.

% vastanneista käyttänyt (N=10438-10571)

Kuntalaistutkimus 2020:

Vaikuttavimpina pidettyjä suoria osallistumis- ja vaikuttamistapoja/-kanavia

(kysymyspatteristossa yht. 18 kanavaa)

Melko tai erittäin hyvänä vaikuttamistapana pitävien %-osuus.

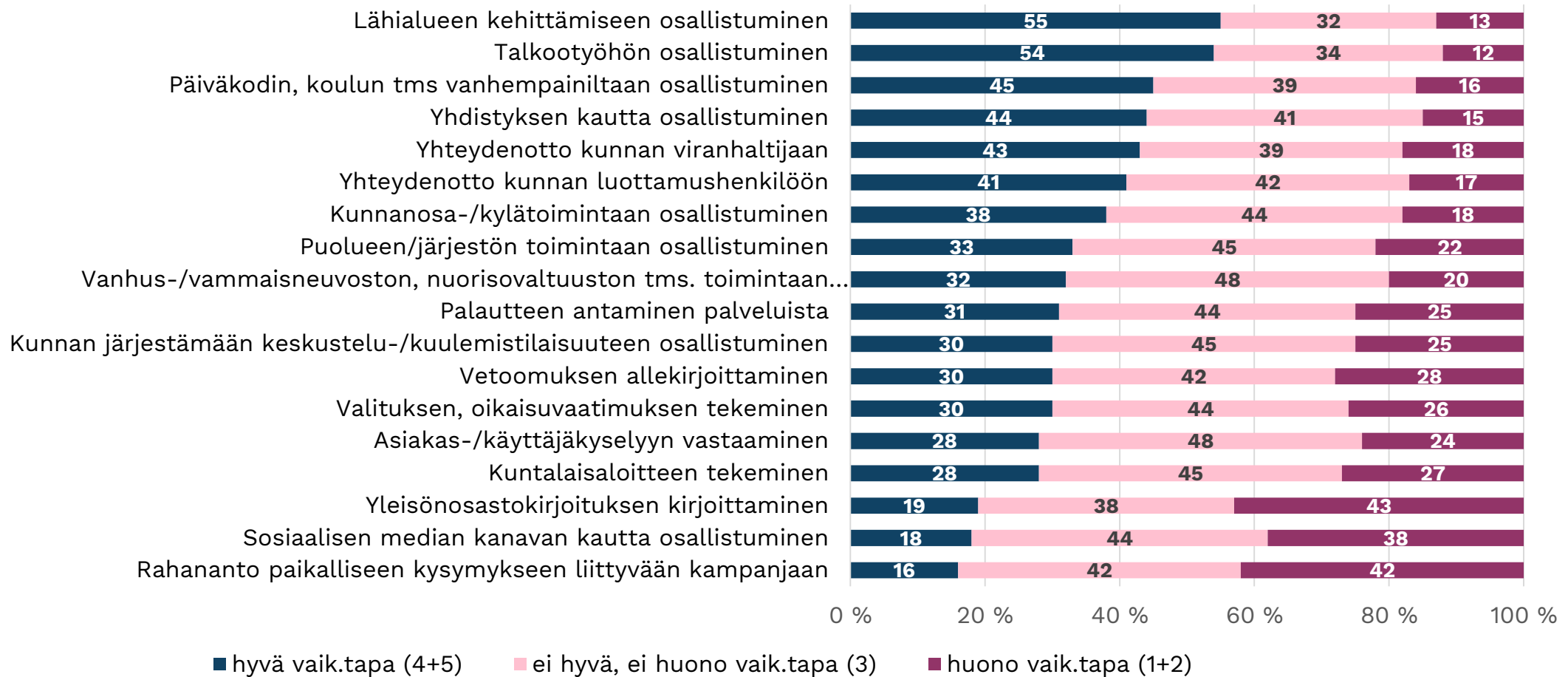
1. Lähialueen kehittämiseen osallistuminen (esim. roskia keräämällä, järjestämällä tavaranlainausta, tarjoamalla naapuriapua, kimppakyytipalveluja tms.) (55 %)
2. Talkootyöhön osallistuminen lähiympäristön hyväksi (54 %)
3. Päiväkodin, koulun tms. vanhempainiltaan osallistuminen (45 %)
4. Jonkin yhdistyksen tai järjestön toimintaan osallistuminen (44 %)
5. Yhteydenotot kunnan viranhaltijaan (43 %)
6. Yhteydenotot kunnan luottamushenkilöön (41 %)

Kuntalaistutkimus 2020: Kuntalaisten arviot erilaisten suorien osallistumis- ja vaikuttamistapojen vaikuttavuudesta 2020.

Vastausten %-jakaumat (N=4864-6885). Arviot asteikolla 1-5; 1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä vaikuttamistapa

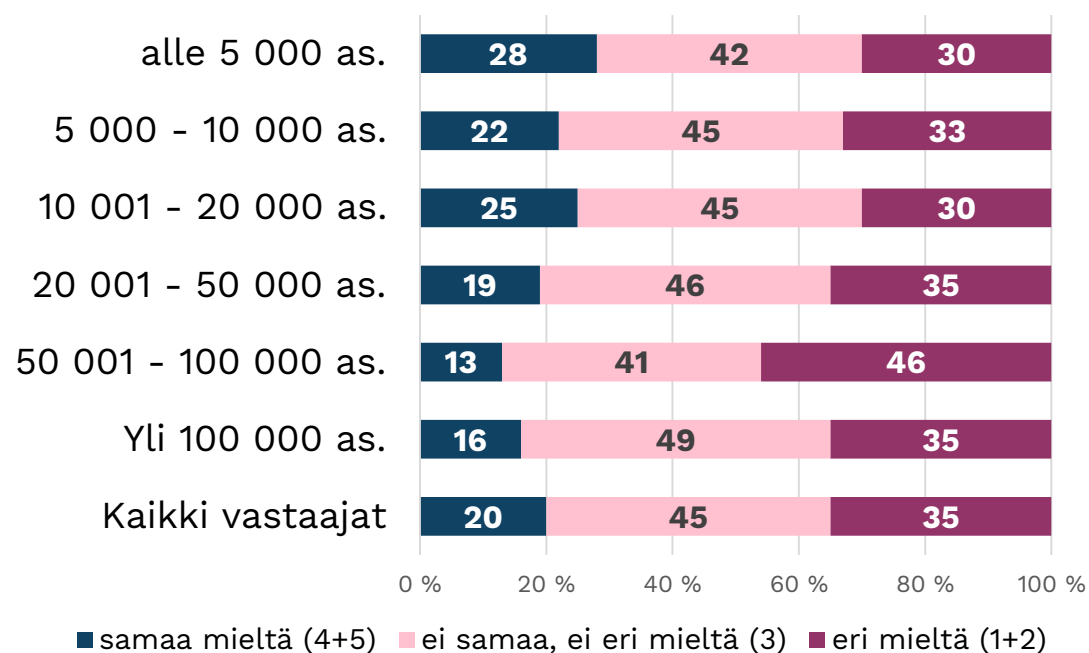

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaiset suhtautuvat pikemmin epäileväisesti kuin luottavaisesti siihen, että kunnassa kuultaisiin kuntalaisten mielipiteitä.

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä ”Kunnassani kuunnellaan kuntalaisten mielipiteitä”.

(Vastausten %-jakaumat.

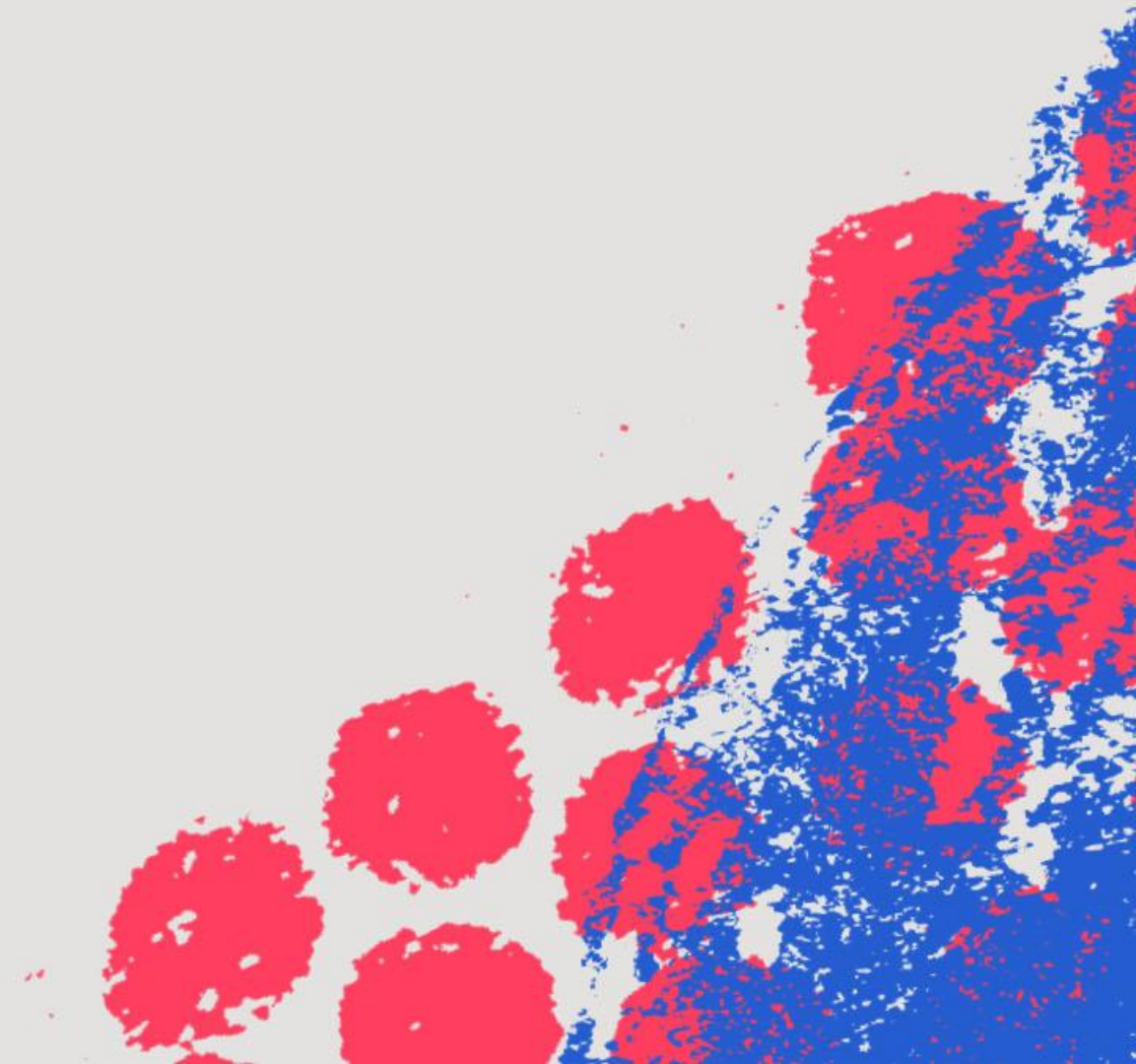
- Luottavaisesti suhtautuvia on eniten alle 5 000 asukkaan kunnissa (28%) ja vähiten 50 001 – 100 000 as. kunnissa (13 %).
- Tulokset voivat vaihdella myös kuntakokoluokkien sisällä yksittäisten kuntien välillä.
- Tuloksiin vaikuttavat mm. kuntalaisten yksilöominaisuudet (ikä, koulutus ja ammattiasema jne.)
- Tulokset ovat hieman positiivisempia kuin vuoden 2017 kyselyssä (2017: 15% samaa mieltä, 38% eri mieltä). Tämä näkyy kaikkien kuntakokoluokkien vastausjakaumissa.

Kuntapäättäjätutkimus 2020:

19.11.2020

Siv Sandberg, Åbo Akademi, @SivSandberg1

Lisätietoja Kuntapäättäjätutkimuksesta:
www.kuntaliitto.fi/kuntapaattajatutkimus2020

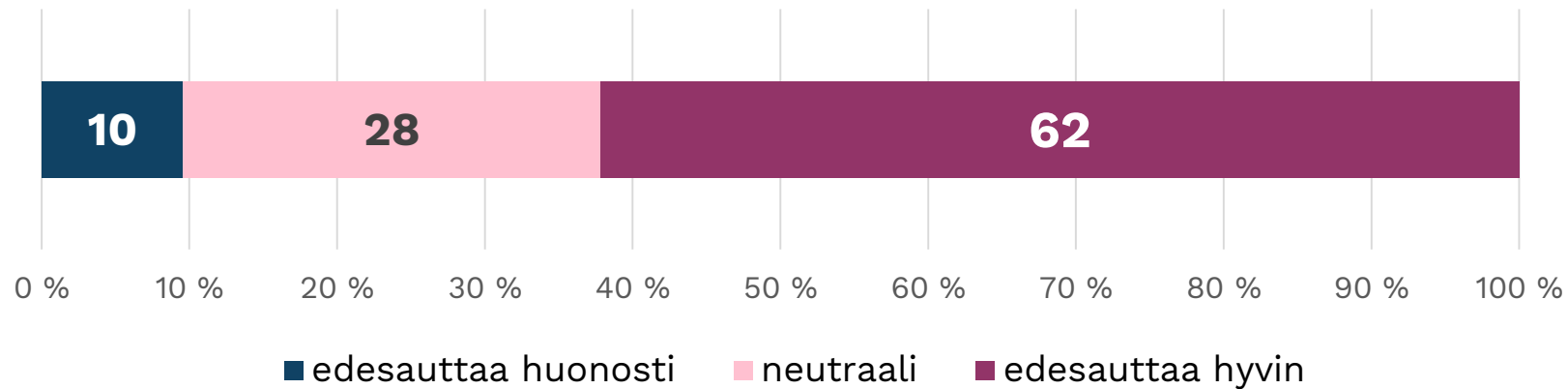

Kuntapäättäjätutkimus 2020:

Kuntalaisten tuki edesauttaa luottamushenkilötyötä

”Miten hyvin arvioit kuntalaisten tuen edesauttavan toimintaasi luottamushenkilönä?”

(% vastanneista, N= 812)

62 %
luottamus-
henkilöistä pitää
kuntalaisten tukea
tärkeänä
voimavarana

Kuntapäättäjätutkimus 2020:

Kolme suosituinta suoran demokratian toimintatapaa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden mielestä

% vastanneista suhtautuu myönteisesti tai erittäin myönteisesti. (N=812)

1. Yhteiskehittämisen lisääminen yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa **(71 %)**
2. Asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteisen suunnittelun ja valmistelun tukeminen **(64%)**
3. Kunnan asukkaiden mielipiteiden selvittäminen ennen päätöksentekoa **(60 %)**

Kuntapäättäjätutkimus 2020:

Kolme vähiten suosittua suoran demokratian toimintatapaa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden mielestä.

% vastanneista suhtautuu myönteisesti tai erittäin myönteisesti. (N=812)

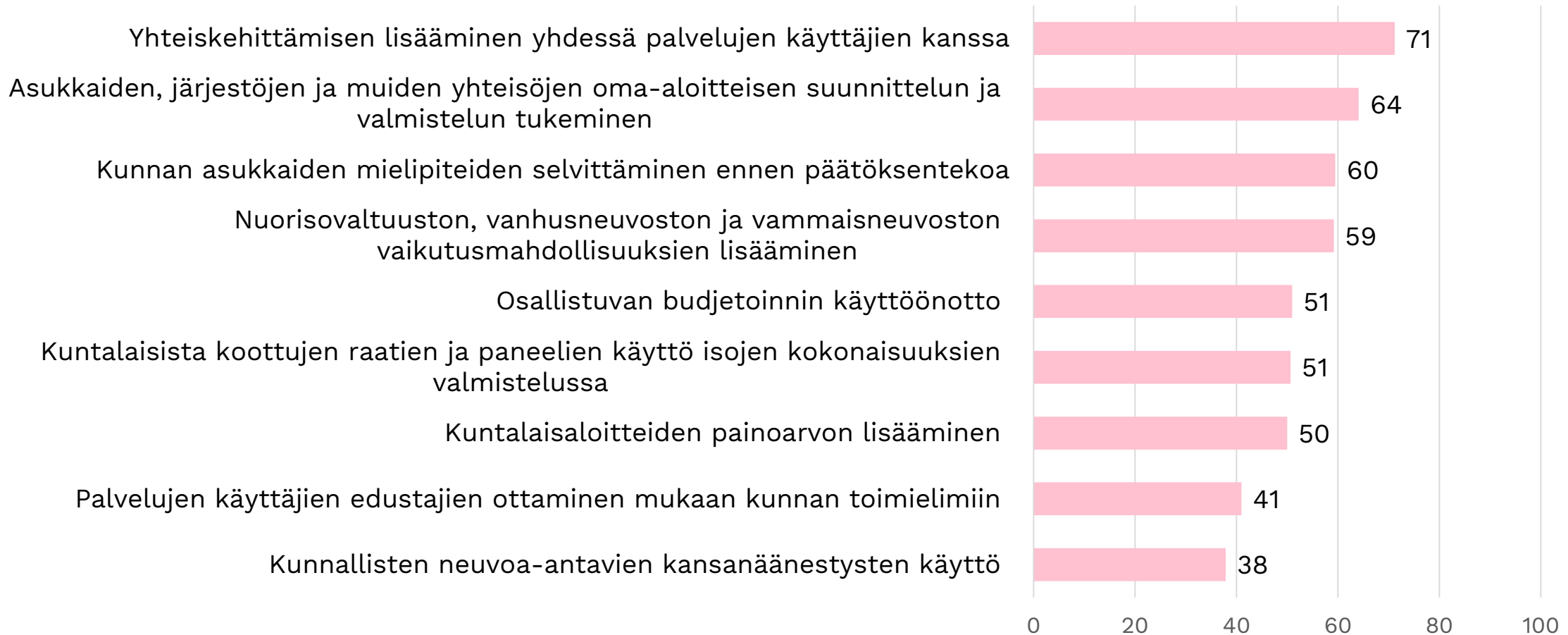
1. Kunnallisten neuvoa-antavien kansanäänestysten käyttäminen **(38 %)**
2. Palvelujen käyttäjien edustajien ottaminen mukaan kunnan toimielimiin **(41 %)**
3. Kuntalaisaloitteiden painoarvon lisääminen **(50 %)**

Kuntapäättäjätutkimus 2020:

Kunnallisen demokratian kehittämiseksi on esitetty ja myös otettu käyttöön useita uusia toimintatapoja ja/tai kehittämistoimenpiteitä.

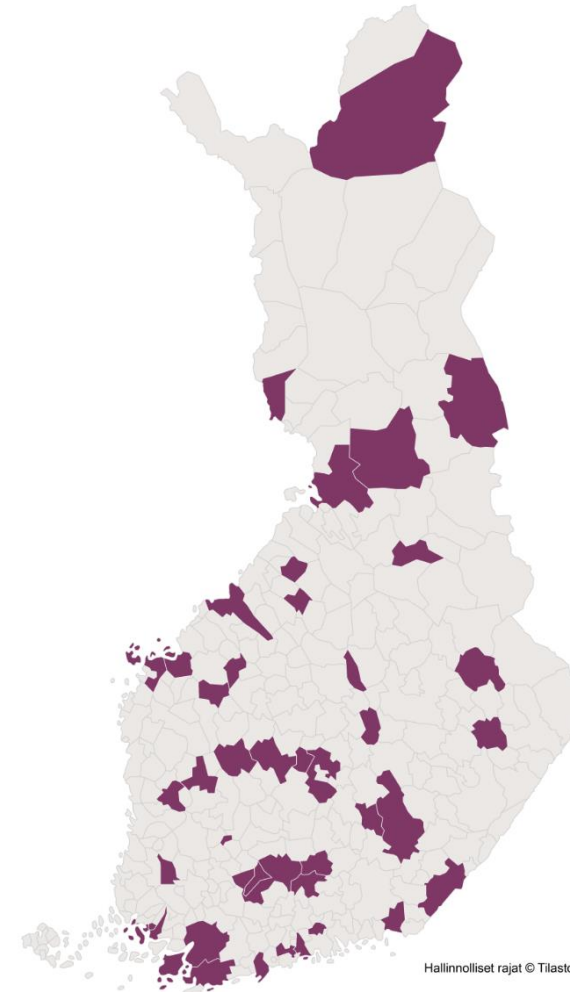
Miten suhtaudut seuraaviin kehittämistoimenpiteisiin ja/tai toimintatapoihin oman kuntasi näkökulmasta?

% vastanneista suhtautuu myönteisesti tai erittäin myönteisesti (N=812).

Kuntalais- ja päättäjätutkimusten tutkimuskunnat 2020

- Hirvensalmi
- Asikkala
- Askola
- Hamina
- Hattula
- Hollola
- Hämeenlinna
- Inari
- Juuka
- Jyväskylä
- Kankaanpää
- Keitele
- Kemiönsaari*
- Keuruu
- Kirkkonummi*
- Kokkola*
- Kuusamo
- Lappajärvi
- Lappeenranta
- Lapua
- Liperi
- Mikkeli
- Mustasaari*
- Naantali**
- Nivala
- Oulainen
- Oulu
- Paltamo
- Parkano
- Petäjävesi
- Pirkkala
- Pudasjärvi
- Raasepori*
- Raisio
- Rautalampi
- Salo
- Sipoo*
- Säkylä
- Tornio
- Turku*
- Vantaa*
- Virrat
- Vöyri*

Hallinnolliset rajat © Tilastokeskus 2020

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025